

# DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:  
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.  
(Bika-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ  
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel  
Egyes szám ára: hétköznapi (4 oldal)  
valamint vasárnap (6 oldal) 120 P.

## Magyar parlament

Tegnap ült össze a nemzetgyűlés, melynek tagjait Magyarországon az első igazán demokratikus választójog alapján választották meg. Először a nép akaratán alapuló parlament.

A magyar nép akaratát most nem hamisították meg sem erőszakkal, sem felfüggetléssel, sem befolyásolással, sem hamis propagandával, sem pénzzel, sem erőszakkal. A legutóbbi választásokon őszintén megmondta a magyar nép, hogy milyen képviselőket akar és milyen arányban helyesli az egyes pártok célkitűzéseit. Valamennyi demokratikus államban megállapították, hogy a magyarországi választások tiszták és becsületesebbek voltak. A legcsekélyebb kétség sem merült fel a népakarat megnyilvánulásáról. A demokratikus átalakulás első erőpróbája tehát megtörtént és most következik a folytatás, a népakarat alapuló parlament munkája.

Röviden fontos, hogy a folytatás is olyan legyen, mint a kezdet. A nemzet elsőrendű érdeke, hogy a parlamenti élet nyugodt, biztos és az alkotmányos felfogásnak mindenben megfelelő legyen. A jól működő, eredményesen működő parlament egy ország életének legbiztosabb záloga és legerősebb biztosítéka a demokratikus rendnek. Ahol igaz parlamenti élet van, ott sohasem ütheti fel fejét a diktatúra, ott nem juthatnak szerephez erőszakos áramlatok, mert az igazi népszabadság levegője nem alkalmas számukra.

Most virulhat ki igazán a magyar parlamentarizmus, mikor minden akadály elhárult a népakarat megnyilvánulása elől, mikor a nemzet jól felfogott érdeke maradéktalanul irányíthatja a nemzet képviselőit. De nagy felelősség is hárul rájuk tekintetben, hogy vállalják feladataiknak maradéktalanul eleget tenni. A régi álparlamentarizmus csökevényeitől és rossz szokásaitól megszabadulva most a nemzet képviselőire az a feladat hárul, hogy az ország jól felfogott érdekeit tartásuk legfőbb törvénynek és a nemzet ügyét szolgálják minden erővel. A nyugodt fejlődés érdekében le kell számolni már kezdetben az olyan felfogással, mely más mértékkel alkalmas az ország dolgaiban, mint a nemzet kifejezett akaratát. A fasiszta idők álparlamentarizmusában jutnánk, ha nem teljes tisztaságában a nemzeti akarat jutna kifejezésre a nemzetgyűlés házában.

A magyar demokrácia kife-

## Összeült és megalakult a magyar nemzetgyűlés

Elnökké Nagy Ferencet, háznaggyá Vásáry Istvánt választották meg — Tizenkét szellemi és közéleti vezetőt képviselőnek behívtak

Csütörtökön délelőtti rendkívül nagy érdeklődés mellett ült össze a világ legdemokratikusabb választójoga alapján megválasztott magyar nemzetgyűlés. Megjelentek a megnyitói ülésen a szövetséges ellenőrző bizottság tagjai is, Vorosilov marsallal élőkön.

Malasich Géza háznapgy és körelnök vezette be az új magyar kormányt az ülésterembe. A kormányt a képviselők tapsal és felállással üdvözölték. A Himnusz elneklése után a körelnök rövid megnyitóbeszédet mondott. Üdvözölte a nemzetgyűlés képviselőit abból az alkalmából, hogy évszázadok óta először, ültök össze a magyar nép általános egyenlő és titkos választójog alapján szabadon megválasztott képviselői nemzetgyűlésre.

— Ennek a nemzetgyűlésnek — mondotta Malasich — legfontosabb feladata, hogy felszámolja a múltat és lerakja az új demokratikus Magyarország alapjait. Legyünk tudatában történelmi felelősségünknek és annak, hogy mivel tartozunk a drága magyar népeknek. Ez vezesse minden ténykedésünket, hogy egy új, boldogabb ezer év következék el erre a népre.

A körelnök ezután az igazoltatási eljárás lefolytatása céljából az ülést felfüggesztette. 11.40 órakor nyitotta meg újból az ülést a körelnök. Az igazoló osztályok jelentése alapján a felsorolt képviselőket igazolt képviselőknek jelentette ki.

Ezután bejelentette, hogy a nemzetgyűlési választásokról szóló törvény rendelkezései szerint a Ház további tíz képviselőt választ az ország szellemi és közéleti vezetői közül.

### Az elnök tolmácsolja a nemzet halálját

Szünst után Nagy Ferenc elfoglalta az elnöki széket és megköszönte a nemzetgyűlés bizalmát.

— A nemzet halálját tolmácsolom azoknak — mondotta — kik az ország politikai felelősségéhez hozzájárultak. Hálát illeti elsősorban a magyar népet, mely politikai érettségének és a demokratikus életre való ráteremttségének fényes tanubizonyosságát adta a választásokon. Hálával kell fordulnunk azok felé a nagyhatalmak felé, melyek lehetővé tették a demokratikus magyar

jezője legyen az új magyar parlament. Nem szabadság, hanem felelősségteljes szabadság, emelkedett szellem jellemezze a törvényhozók munkáját. A nehéz idők, az ország válságos helyzete felelősségtudatot kell, hogy beoltson minden törvényhozóba. Az egész

ennek alapján javaslat érkezett hozzá, hogy ne tíz, hanem 12 szellemi és közéleti vezetőt hívjanak be a nemzetgyűlésbe. Indítványozta, hogy a kormány ebben a tárgyban törvényjavaslatot terjesszen a nemzetgyűlés elé. Továbbiak során bejelentette, hogy pártközi megállapodás alapján az ország szellemi és közéleti vezetői közül a következőket hívták be:

Bölni György, Dálnoki Miklós Béla, Juhász Nagy Sándor, Károlyi Mihály, Kodály Zoltán, Pátzai Pál, Szőnyi István, Szentgyörgyi Albert, Moór Gyula, Tamási Áron, Vámbéry Ruzsán és Zsedényi Béla.

A Ház lelkes tapsai közepette vonultak be a terembe a jelenlévő behívott képviselők, akiket az elnök szívélyesen üdvözölt.

A nemzetgyűlés közfelkiáltással és egyhangúan Nagy Ferenc v. újjáépítési minisztert választotta meg a nemzetgyűlés elnökévé. A zúgó taps elűlte után ugyancsak közfelkiáltással és egyhangúan alelnökké Kossa Istvánt és Kéty Annát, háznapgyá dr. Vásáry Istvánt, jegyzőkké Futó Józsefet, Gyurkovics Károlyt, Hegyesi Jánost, Kiss Károlyt, Halasi Gézát, Ratkó Annát, Szántóvölcsey Istvánt és Vörös Vincét választották.

A Ház tisztikara megválasztása után közös megállapodás alapján 9 fagú bizottságot választottak, a házszabályok elkészítésére, a közfelkiáltással választották meg a különböző bizottságok tagjait.

Malasich Géza körelnök ezután bejelentette, hogy a körelnök és korjegyzők működése ezzel véget ért.

élet kibontakozását. Legelőször a nemzetgyűlés köszöntetét nyilvánított a Szovjetunió felé (hosszszantartó taps és éljenzés). Amikor a magyar világ hazánk német megszállásával összeomlott, a magyarság szabadságát várta kelet felől a diadalmasan előretörő szovjet hadseregtől. Ez a nemzet nemcsak a szabadságot hozta meg, hanem az új demokratikus politikai élet lehetőségeit is. Felhatalmazást kérek, hogy tisztelettel és hálával fordultak táviratilag üdvözölhessem a Szovjet Birodalom nagy

nemzetgyűlés egészében és minden egyes tagjában felelős az ország jövőjéért. Reméljük, hogy ennek megfelelően kezdje és folytatja munkáját az új nemzetgyűlés, melyre nagy feladatok várnak, hiszen szinte új országot kell építeni a romokon.

vezérét Sztalin generalissimust, Kálinin elnököt, továbbá, hogy élőszóval köszönthessem Vorosilov marsallt, Puskin követet és a közöltünk élő szovjetországi barátainkat. (Eljenzés és taps.)

— Igaz szeretettel és hálával fordulunk — folytatta Nagy Ferenc — az Északamerikai Egyesült Államok szabadságszerető népe felé. (Eljenzés és taps.) Köszöntjük, hogy amikor a fasiszta sátnak pokoli erejével minden európai országban megálálható titkos seregével Európa népeinek szabadságát már a végső megsemmisítés veszélyével fenyegette, akkor Amerika népe harcba kelt az emberek és népek szabadságáért. A magyar nemzetgyűlés hálával köszönti a demokrácia, a szabadság hazáját, Európa szabadságvágyó népeinek igaz barátját.

Ezután felhatalmazást kért az elnök, hogy Truman elnököt és a kongresszus elnökét táviratban üdvözölhesse és köszönthesse Schöndelf követet, valamint Key alahonaggyot, a magyar ügy igaz barátját. (Tapsal és éljenzéssel fogadta a Ház az elnök ezavait.)

— Nem kevesebb hálával gondolunk Nagybritannia kormánya és népe felé. A világtörténelemben az angol nép soha el nem hanyatló dicsőségként fogják feljegyezni azt a hősi kiállást, amellyel a brit birodalom és más népei védelmezték az emberi szabadságot.

Kérte a hozzájárulást, hogy üdvözölhesse VI. György király őfelségét és az angol alsóház elnökét, és szóval köszönthesse Gascoigne követet és Escompt tábornokot. (Taps és éljenzés.)

Nagy Ferenc elnök hangsúlyozta, hogy a magyarság parlamenti életében igyekszik példáját adni a

tiszta demokráciának. A nemzetgyűlés őszintén segíteni akarja a szenvedő magyar népet, hogy életet megjavítsa és hogy a magyar nemzet méltóképpen illeszkedhesen be a békés és kötelességteljesítő európai népek együttesébe. Reméli, hogy továbbra is bírnak fogjuk a segítő nagyhatalmak bizalmát. Szólt ezután az elnök a nemzetgyűlés roppant felelősségéről. Ezt a felelősséget elviselni és a várakozásnak megfelelően csak oly módon lesz képes, ha érzésben és gondolkodásban egy marad a néppel. A pártok közötti megértő együtt működés a nemzet meglekésének egyik legfőbb alapja.

Hangsúlyozta Nagy Ferenc, hogy egész életében a nemzeti és emberi szabadságnak hívta volt és természetesen hívja a szabadságszabadságnak is. Hangsúlyozta az önfegyelmzés szükségességét, az egész ország belső politikai békéjének biztosítását.

Végül isten áldását kérte a nemzetgyűlés munkájára. (Alkalmatlan taps a Ház minden oldalán.)

Ezután az elnök a nemzetgyűlést megalakultnak és az ideiglenes nemzetgyűlés megbízatását befejezetének jelentette ki, majd javasolta, hogy a nemzetgyűlés fejezze ki elismerését és szavazzon köszönetet az ideiglenes nemzetgyűlés elnökségének, amely nehéz körülmények között végzett eredményes munkásságot. Végül napirendi javaslatot tett, amelynek értelmében a nemzetgyűlés péntek délelőtti 12 órakor tartja legközelebbi ülését, amelyen Tildy Zoltán miniszterelnök terjeszt elő a kormány programját.

A Ház a napirendi indítványt elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

## Belgrádban kikiáltották a köztársaságot és megfosztották trónjától Péter királyt

A belgrádi rádió jelentése szerint a belgrádi alkotmányozó nemzetgyűlés csütörtökön elhatározta, hogy kikiáltja a köztársaságot. Az alkotmányo-

zó nemzetgyűlés azt is elhatározta, hogy Péter királyt és a Karagorgyevics házat minden örökösét elfogadja megfosztja.

## A Román Kommunista Párt nyilatkozata az erdélyi kérdésről

December elsején ünnepelt Romániában Erdélynek Romániához való csatolásának évfordulóját. Ebből az alkalmából a román Kommunista Párt nyilatkozott az erdélyi kérdésről. A nyilatkozat megállapítja, hogy a bécsi döntés mind a magyar, mind a román népre igen káros volt. A román Kommunista Párt a leghatározottabban elítéli Maniu és Bratianu államellenes működését, mert együttműködnek azokkal a reakciós és fasisztabarát elemekkel, akik ellenzik Erdély beillesztését a román állam keretébe. Maniu és Bratianu reakciós ejemel azt állítják, hogy az angolszász hatalmak ellenzik Erdély visszacsatolását Erdélyhez és Erdélyt kettéosztják vagy pedig folyosót vágnak bele a Székelyföldre. A nyilatkozat leszögezi, hogy a román

Kommunisták a legerősebben tiltakoznak a fenti törekvések ellen. A Kommunista Párt Erdély területén egyenlőséget kíván megvalósítani. A nyilatkozat szerint Magyarországon és Romániában lévő viszálkodást nem lehet határkérdéssel elintézni. A nyilatkozat végül üdvözli az Erdélyi Magyar Népszövetség vezetését.

Moszkva. (Tass) A Szovjet-unió legfelsőbb tanácsának elnöksége kedden megerősítette azt a szerződést, amely a Szovjet-unió és a csehszlovákiaság között június 20-án jött létre Kárpát-Ukrajna vonatkozásában.

Fotó Horváth  
Simonffy-u. 1/b.

## Illetékes hely a magyar-osztrák és svájci tárgyalásokról

Az utóbbi napokban több közlemény jelent meg a magyar-osztrák és magyar-svájci gazdasági tárgyalásokról. Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban a kereskedelmi minisztérium a következőket közli: A szövetséges ellenőrző bizottság engedélyezte, hogy Magyarország megkezdje a kereskedelmi tárgyalásokat Svájc-  
cal. A kereskedelemügyi minisztérium érintkezése lépett a svájci szövetségi tanáccsal és kérte, hogy a tanács tegye lehetővé a magyar kereskedelmi delegációnak Svájcba való ki-

utazását. E pillanatban az a helyzet, hogy ennek az engedélynek a megérkezését a napokban várjuk.

Az osztrák viszonylatot illetően Renner kancellár kijelentette, hogy Ausztria kész felvenni a kereskedelmi kapcsolatot Magyarországgal. Magyar részről most mindent elkövetnek, hogy megszervezzék a tárgyalások megindulása előtt a komoly anyagot és így biztos alapot teremtsenek a magyar-osztrák kereskedelmi szerződéshez.

## Ujabb titkos akták kerültek elő a nürnbergi perben

Nürnbergből jelentik: Alderman ügyész szerint Seyes Inquart az eredeti Quisling részletesen ismertette a náci tevékenységét Ausztria bekebelezése előtt. Az Egyesült Államok volt bécsi nagyköveteinek vallomásaiból kitűnik, hogy nem sokkal az Anschluss előtt Papen és Saecht havi kétszáz ezer márkát engedélyezett ausztriai terrorizmus cselekedetek végrehajtására.

Az ügyész ismertette azután azokat a titkos ülések jegyzőkönyvét, amelyet Hitler elnöklésével 1937 november 5-én tartottak Berlinben. A jegyzőkönyvből kitűnik, hogy Hitler és büntetés már ab-

ban az időben elhatározták Ausztria és Csehszlovákia megszállását. Egy legbizalmasabb német parancs, amelyet Blomberg akkori hadügyminiszter és véderőfőparancsnok írt alá, már 1937. június 24-én előírta, hogy a német haderő állandó hadikészenlétben álljon mégpedig egyenesen Ausztria irányában. Göring 1937. november hó 23-án kijelentette az amerikai nagykövetnek: Németországnak el kell szándéka, hogy elfoglalja minden szomszédos német területet, amelyet a versaillesi békeparancs esikart ki a német birodalomból. (MTI)

## Nem találják egy angol meteorrepülőgép nyomát

London (Reuter): A november 20-án egy angol repülőgépről engedély nélkül felszállt meteor-repülőgép nyomát sehol sem találják. A meteor-repülőgép nyugat-délnyugati irányban távozott. A gép elszökötésével egy repülőgépet gyanúsítanak, aki a kérdéses időpontra nem jelentkezett állomáshelyén. (MTI)

## Vass Zoltán lemondott

Budapest törvényhatósági bizottsága szerdán délután tartotta alakuló közgyűlését. A törvényhatósági bizottság elnöke Vass Zoltán lemondott. A közgyűlés Vass Zoltán volt polgármester érdemeit egyezkedően megemlékezett a meg- és az új polgármester megválasztásáig a polgármesteri teendők ellátásával. Kíváncsi József alpolgármester bízza meg.

## KÖZBESZÓLÁS

A debreceni Népbírószék tegnap tárgyalásán lejátszódott botrányos és véres jelenetek gondolkodóba ejtők a donokrácia minden színtje barátság. Hova jutunk, ha a nép nem becsül és nem tiszteli saját intézményét, mint például a Népbírószéket és véres botrányba fullasztja tárgyalásait. Még azt sem mondhatjuk, hogy a népharag tört utat magának. Hiszen a vádlott már január 15-én otthon volt Hajdúhadházon és egy újjal sem nyult hozzá senki sem. Pedig ha a vádlott valóban népharagos és népnéző lett volna, akkor hazaérkeztek volna bizonyára nyomban kitört volna vele szemben a népharag. Ellenben most kilenc hónap után a tárgyalóteremben támadnak a vádlott, bíróné, tanácsbíró, székkel, kalapáccsal. Sőt kalapácsütéssel egy nőre, kinek mindössze annyi a bűne, hogy a vádlottnak a felesége. Valahogy úgy néz ki a dolog, hogy ezt a „népharagot” időközben megrendezték nem nagy díszességgelre demokratikus életünknek.

Aranyért legtöbbet a készítő fizet. Moskovics Sándor Piac-utca 41. Javítások gyorsan készülnek.

## Megvan a szén, burgonya — de vagon kell

A szén- és burgonyafronton csütörtökön a helyzet javult, de még sem biztató. Olyan értesítés érkezett Szabó Kálmán polgármesterhez, hogy a kitűrt 800 tonna szén Debrecen elvittatása céljára biztosítva van, csak vagon szükség van Debrecenbe való szállításra. Hasonló a helyzet a burgonyaszállításnál is. A burgonyaszállítás is indulhatna Debrecenbe, ha elegendő vagon állna rendelkezésre. A polgármester interjúlt a vagonbiztosítás érdekében. Tisztán vagonkérésben mulik most, hogy lezár-e Debrecenben közvilágítás, vízszolgáltatás és vagonkérés a burgonya Debrecenbe juttatása is.

## A kereskedelmi alkalmazottak fizetése

A Kereskedelmi Társulat a kereskedelmi alkalmazottak szabadszervezetével a fennálló rendelekek és határozatok értelmében, melyet egyrészt a hivatalos közlönyben megjelent rendelet alapján, másrészt az országos munkabérek megállapító bizottság határozata alapján november havára a következő munkabéreket tartoznak a munkaadók kifizetni.

Előző évi nettó 54.000, 1-3 éves egység 61.200, 3-6 éves egység 72.000, 6-10 éves egység 82.800, 10 éves feletti 90.000 P. Előző évi nettó 100.800 P. Össz. tályvezető raktárnok 126.000 P. Üzletvezető 144.000 P. Előző évi nettó 54.000, 1-3 éves nettó 61.200, 3-6 éves nettó 72.000, 6-10 éves nettó 82.800, 10 éves feletti 90.000 P. Előző évi nettó 18.000, 2 éves nettó 21.600, 3 éves nettó 25.200 P. Regémunkás 14-16 éves 28.800, 16-18 éves 36.000, 18-21 éves 50.400, 21 éves feletti 64.800 P.

A 161. sz. hivatalos közlönyben megjelent rendelet értelmében a fizetésekhez 10 százalékkal többet kell fizetni annak a munkaadónak, ki emellett felmunkáit kedvezményben nem részesíti az alkalmazottat.

## Amire nem akad szállító

Azt a gránitból faragott Hitler-mellszobrot, amelyet Robert Gordon Sanning kapitány kedden 530 fontért megvásárolt, a sérülés és lopás ellen 750 fontra bízottolták. A Daily Express tudósítása szerint egész Londonban nem sikerült szállítót kapni, aki vállalkozott volna a szobor elszállítására. Sanning a háború alatt a brit védelmi hatóságok rendelkezésére tartóztatásban volt.

## Dolgoztasson az ÉVA szalonban. Ruháját, kabátját hamar megkapja. Jó munkát s egyben szépelt csak nála rendelhet. Faragó-utca 22. Füzsény Éva

MA este fél 6 órákor

CSOKONAI színház

TOKAJI ASZÚ

MA este fél 6 órákor

KAMARA színház

Rosmersholm

## Botrányos és véres jelenetek a debreceni Népbírószéki tárgyaláson

Tüntető megtagadták és leütötték a népbírakat, a vádlottat és feleségét, az egyik tanut

A debreceni népbírószék csütörtökön folytatja dr. Poroszlay Ferenc főszolgabíró ügyében a tárgyalást. Az érdeklődés a tárgyalás kezdetekor mérsékelt volt, csupán nagyobb számú rendőr teljesített szolgálatot az előző napi viharos és izgalmas jelenetek eredményeképpen.

A bíróság elsőnek dr. Kerekes István közlőhelyi felügyelőhelyettesét hallgatja ki. Előadja, hogy éveken át együtt dolgozott a központi járási szolgabíró hivatalban dr. Poroszlayval, róla csak a legjobbakat mondhatja. Igazságos, pontos tisztviselő volt, a kisenberekkel, szegényekkel, zsidókkal egyaránt emberségesen, megértően bánt, alantas tisztviselőtársával éppen úgy, mint a felekkel. Soha nem politizált, tudomása szerint politikai pártján tagja nem volt. Az internálásokat dr. Szilágyi Ferenc intézte.

Herpály Gábor vármegyei főfelügyelő volt a következő tanu. Tudomása szerint a vádlott politikával nem foglalkozott. Jó elkövetkező, kötelességű tisztviselő volt. Nem tülekedett, nem volt stréber, ezért nem is haladt előre gyorsan. A gettó ügyeit Ethey László főszolgabíró intézte, nem a vádlott. Minél közelebbi előadó érintkezett a megye mindenrendű lakosságával egyaránt, de soha panaszt nem hallott Poroszlay ellen. A németekkel nem barátkozott.

Mészáros Sándor forgalmi hivatali főnök nem tud arról, hogy Poroszlay politizált volna. Tud arról, hogy Poroszlayt megfigyelték Herceg József nyilas főispán, hogy elcsapja. Tudja, hogy a Szilágyi utca alatt ő vételezte a nyilas zászlót a hajdúhadházi községéről. Zsidókat hallotta, hogy a gettónál is emberségesen járt el Poroszlay.

Simonffy Pálma és Csizsár Ilona hivatalnoknők Poroszlay mellett dolgoztak éveken át, tudomásuk szerint jól bánt mindenkivel, eszélyességben is igazságos volt. — Tajár József volt községi főbíró előadja, hogy hét év alatt Hajdúhadházon senki sem panaszkodott Poroszlay ellen. A gettónál is emberségesen járt el.

## Kitör a botrány

E vallomás közben nagy mozgólódás támad, közel 150 ember vonul be a tárgyalóterembe. Sok szekerek jöttek be a hajdúhadházi emberek, a gomblyukukban a kommunista párt jelvényét viselték.

A következő tanu Dancsi István ny. tisztviselő. Amikor arról tett vallomást, hogy dr. Poroszlay nem volt népharagos és nem politizált, egy hallgató közbekiáltott. Az egyik rendőr odament mellé és figyelmeztette, hogy ne zavarja a tárgyalás rendjét. Két perc múlva azután kitört a botrány és véres események színhelye lett a tárgyalóterem. Amikor Dancsi arról vallott, hogy az erdőbirtokosság kétezer kisember tulajdona és bár meg volt engedve hetenként kétszer a száraz gally szedés, de ennek ellenére sok falopás történt, nagy kiabálás támadt, a hajdúhadházi hallgatók felugráltak. Kiabáltak kezdtek, majd előrenyomultak, fenyegetőleg közeledtek a népbírószék asztala felé. Botok emelkedtek a levegőbe, széküket kap-

## Verekedés bottal, székkel kalapáccsal

Ezután tumultuózus jelenetek játszódnak le. Többen botokkal, székekkel támadtak rá dr. Poroszlay Ferenc vádlottára, aki azonnal elborít a vér. Arcán, szemén érte az ütés. A következő percben újabb botlás és székdobálás következik, a tömeg egyrésze irányítás mellett a népbírakat támadja meg. Sajnos parasztpárti népbíró a kezén sérült meg bot és székkel történő ütés következtében, a támadók szerinte ittasok voltak. Több hallgató bottal támadt rá Mándy Polgári Demokratapárti és Nemes Független Kisgazdapárti népbíróra, akiket ütések érték. Három hajdúhadházi Jakos Papp János szociáldemokratapárti népbíró keresi és kiáltja: — „mutassák meg, melyik az, azzal akar leszámolni.” A hallgatóság egy része most dr. Poroszlay Ferenc feleségét támadja meg és valaki hátulról kalapáccsal többször fejbeverte, a vér azonnal előtört. A hallgatók egy része tovább üldözi dr. Poroszlay Ferenc főszolgabírót, aki véresen betámaszkodik a bírósághoz vezető szobájába, az Oláh Gábor emlékszobába és itt újra neki esnek, ütök bántalmaznak, majd közben összetörte a megvadult tömeg a múzeum üvegszekrényét is.

## Bántalmaznak egy tanut

A véres jelenetek ismétlődtek a folyosón, ahol a tömeg egy részét támadta Kerekes István közlőhelyi felügyelőhelyettesre, akit a tárgyalás elején hallgattak ki és akinek vallomását nem is hallgatták a hadháziak. Nekiesek bottal, székkel, késsel és a szeme alatt, arcán homlokán ejtették súlyos sérülést.

Közben a rendőrség Faragó rendőrszázados vezetésével a jeleneteket lecsillapítani a jelenőket hajdúhadházi embereket, de semmi eredménnyel. A rendőrök nem tudják a rendet fenntartani. A tömeg továbbra is fenyegetőleg viselkedik. „Tárgyalásnak Hajdúhadházon — kiabálják — akasztófa a vádlottal.”

Időközben nagyobb rendőri erő sítés érkezett a helyszínre és akkor megszűnik a további verekedés, rombolás.

## Elnapolják a tárgyalást

Ezalatt a Déry-múzeum igazgatói szobájában lemosásk a sérültek sebeit, majd megérkezik dr. Kovács László főorvos, a közeli Hatvan-utca 6. szám alatti Vöröskereszt kórház vezetője és sorban bekötözi a sebesülteket; a népbírakat, dr. Poroszlay Ferencet, feleségét látja el, majd Kerekes Istvánt, aki súlyos sebe miatt kórházi ápolásra utasít.

A népbírák közül többen távo-

zni akarnak, de az elnök maradásra kéri őket. A hallgatóság közben újra helyet foglal a tárgyalóteremben. A tanu nagyrésze a véres események láttára eltávozott. A népbírószék tagjai megvitatták a helyzetet és felvetődött a kérdés, lehet-e folytatni a tárgyalást és milyen körülmények között. A vitát dr. Kovács László főorvos orvosi szakvéleménye döntötte el, hogy a vádlott nincs olyan egészségi állapotban, hogy a tárgyalást folytatni lehessen, mire a népbírószék úgy határoz, hogy a tárgyalást elnapolja. A nagy tárgyalóterem helyett az igazgatói szobában volt a folytatódó ülés, ahol csak a saját képviselői jelentek meg.

## Uj tárgyalás 60 napon belül

Dr. Tomola elnök ismertette az orvosszakértő véleményét. Dr. Jakabinyi Béla népbíró nem ellenzi az előírt helyzet folytatását a tárgyalás elnapolását. A népbírószék ki is hirdeti végzését, a tárgyalást elnapolja, mivel a vádlott egészségi állapota olyan, hogy nem tud részt venni a tárgyaláson, a megidézett tanu is eltávoztak közben. Az új tárgyalási 60 napon belül, megtartják és ott folytatják, ahol abba maradt, vagyis Dancsi vallomása közben.

Utána a hajdúhadházi hallgatók vezetője felhívja a hallgatóságot, hogy maradjanak esendben és hallgassák meg a népbírószék határozatát. Ekkor dr. Tomola Béla külön is közli a hallgatósággal, hogy a tárgyalást elnapolta, ami a hallgatóság nagy zúgással fogad. Egyik alkalmi szószóló az kéri, hogy a főtárgyalást Hajdúhadházon tartassák meg, mire az elnök közli, hogy ehhez igazságügyminiszteri engedély kell. Így maradt abba a csütörtöki kitűzött főtárgyalás. A beidézett 45 tanu közül csak 7 tanu tudott kiállni a népbírószék. Az izgalmas véres esemény és utójáték fél 12 órától negyed 2 óráig tartott.

## Színház — Mozik

TOKAJI ASZÚ  
Táblás ház előtt, átutó sikerrel mutatta be a Csokonai Színház Szilágyi László Tokaji aszú c. operettjét. Szokozó Librettója, Kellencs múzei kádu darab, melyet emel a szerzők elzáróztatás, a szereplők lykekezte. B. Kovács Torus a darab lelke. A régi idők magyar nagyasszonyát varázsolja elő annyi kedves bájjal, mávallettel és ráteremtéssel, amely csak kevesek adatik meg. Mária Mária ezután a vonzó, finom tehetségű Szilágyi eszoprála egészen érvényesül. Mária Céza a töle megszokott módon okéban, deit nyújt. Ugyancsak kifogástalan Dók Sándor alakítása is. Mária a szerző em léphetett el jobb Bobozit mint amilyen Turosi Citta. Szabó Samu és Csengeri Aladár egyaránt előadónálbeli teljesítményt nyújtanak. Ugy Oláh Kiri és Arany Kató, mint Hortobágyi Artúr, Balint Gábor és Farago öbön ellásonan egészítik ki az együttest. Pál Jutka, Krámer Mária és Kallai Ilona helytállóak Kallai meskell díszében a kis Szentléli Tibort, aki hecszu, néhez szerencsét nemek hogy kifogástalanul jól tudta, hanem tehetségesen és rendkívül bájoan meg is játszotta. Máltán kapott sok tapos. Szabó Samu gondolkodó rendezés hibátlan. A zenekart dr. Pajor István vezette alkalmazkodóan, biztos kézzel.

CSOKONAI SZÍNHÁZ  
Póntk Szombat  
Minden este  
Tokaji Aszú  
Tokaji Aszú  
Rosmersholm

APOLLÓ MOZGÓ: Előadásaok köznap d. u. 1/3, 1/5 és 6, vas- és ünnepnap d. e. 11 órákor is. Ida regénye. Jávor, Kabos, Gózon. Ágal a főszerepben.

PETŐFI MOZGÓ: Zenés amerikai film: „A nagy keringő”. Híradó, háborús bűnösök. Előadások: 1/3, 1/5 és 6, vasárnap d. e. 11 órákor is.

FIGYELEM!  
VESZÉK Törst varrógépet, rádió, kerékpár, gramofon alkatrészeket.  
Horváth Tihamér műszerész m. Deák Ferenc-utca 9.

## CSEREPKÁLYHÁK-KANDALLÓK

Árakasát, ültetését és javítását tűzhelyek, vaskályhák, cukrászkemencék samoltozását helyben és vidéken vállalok.

Laczkó és Gönczi  
Béla József  
Kályhás mesterek  
Bathány-u. 11., Piac-u. 40.  
Hangya ájáró. Kész kályhák és kandallók állandó raktáron.

Férfi és női szövetek, belésőrök nagy választékban vásárolhatók  
Tiszántúli Textilházban  
Piac-u. 22. (Első Takarékpénzt.)

## HIREK

**Időjárásjelentés:** Elénk nyugati, északnyugati szél, felhőzetes, esős és többfelé kisebb eső, esetleg havasodó. A hőmérséklet keleten emelkedik, az ország többi részén alig változik.

**Vendég hitvánok a Kápolnás-utcai I. templomban.** Ertesítettük k. hitestvéreinket, hogy a vendégként körünkben tartózkodó dr. Weisz Miksa orosházi főrabbi úr a december 1-én, szombaton délelőtt 10 órakor tartandó Sabbesz Chanuka, újhirdő és istentisztelet keretében hitvánokat tart. Kérjük, hogy az istentiszteleten családtagjaikkal együtt megjelenni szíveskedjenek. Intézkedjünk.

**Zsirbeszolgáltatás.** Ertesíttem a sertést vágó háztartásokat, hogy a vágatási engedélyen előírt zsírmennyiségeket a következő kijelölt zsirgyűtőkhöz lehet beszolgáltatni: Magyar Húsparosok Szövetkezete Közvágóhíd. Öry Testvérek Simonffy u. 2. Andrikó János Nyil u. 36. Id. Körhöny Mihály Salétrom u. 4. László Árpád Márton Kálmán u. 3. Oláh István Vendég u. 4. Nagy Lajos Kassa út 8. Szilágyi József Dégenfeld tér 2. Korisz István Széchenyi utca 50.

**Felhívom az összes városi házmezt, ipartelepeket, malmo-kat, hogy ásványvíz szükségletüket (benzin, petrolum, olaj) legkésőbb december 1-ig (szombat déli 12 óráig) hivatalomban, városháza I. em. 18. sz. két példányban kiállított igénylőlapon jelentse be indoklással, hogy szükségüket az ipartügyi minisztériumban biztosítani tudjam. Pataky miniszteri tanácsos.**

**Hadifoglyok temetése.** Ma, november 30-án délután 2 órakor a Köztársaság hősök háza részére temetést tartottunk a következők elhalt hazatért hadifoglyok temetése: Nagy Béla p. e. Vámosatya. Klopfer Róbert német katona. Fodor Mihály Újpest. Szalay József 1922. Fried. Rudolph honvéd Ebbezdorf. Sándor Ernő ővezetős 1918. Bő. Papp György honvéd 1911 Gyenesdiás. Bedő István honvéd 1922. Mivel a közlekedési nehézségek miatt elhalt bajtársaink temetésére hozzátartozóik nem jöhettek el, kérjük Debrecen város lakosságát, hogy a temetésen minél nagyobb számban jelenjenek meg s ezzel is adjuk meg a halottnak a kellő végtisztességet. 101. vöröskeresztes hadikórház parancsnokság.

**A közellátásiügyi miniszter a beszállításra kerülő, úgynevezett kötött forgalmú tej termelői árát 200 pengőben állapította meg.**

**Az első női vendéglősmester Debrecenben.** A Kereskedelmi és Iparkamaránál működő szaktiszták előtt tegnap tette le nagy sikerrel a vendéglősmesteri vizsgát Szabó Lajosné szül. Nagy Vilma, a Belvárosi étkezdé tulajdonosnője. Szabó Lajosné az első női vendéglősmester Debrecenben és második az egész országban, aki oklevelet nyert szakmájában. Szabóné Debrecen felszabadulása után az első napokban, amikor alig volt élet a városban, engedélyt kért a hatóságtól, hogy a Simonffy utca sarkán étkezdét nyisson. Egy év után nagy akaraterevével szerezte meg vendéglőjéhez a mesterlevelet is. Itt kell megemlíteni, hogy Szabóné a hadifoglyok szárait étkezeti ingyenes vendéglőjében és általában kiveszi részét a jótékonykodásból.

**Hamza Gáborné Pecsirta utca 45. sz. alatti lakoshoz bement egy magától Szabó Mária nyirményi lakosnak kiadó fiatal nő és szállást kért. A jószívű asszony befogadta. A fiatal lány ezt azzal hálálta meg, hogy a kora reggeli órákban elment a lakásból és magával vitt négy millió értékű ruhamezt és más értékeket.**

## Vasárnap és hétfőn kenyér helyett kukoricalisztet kap a közönség

A város közellátási bizottsága csütörtökön délelőtt Szabó Gyula tanácsnok elnökele alatt ülést tartott, amelyen Debrecen közellátási problémáit vitatták meg. Órákig tartó megbeszélések folytak a kenyérellátás körül felmerült zavarok kiküszöbölése ügyében. Az ülésen 40 sütemenstester kenyerét mutatták be. Megállapították a bizottság, hogy az egytipusú lisztből készült kenyér annyiféle, ahány pékmeszter sültötte.

A bizottság a napi kenyér biztosítása céljából elhatározta, hogy vasárnap és hétfőn a közönségnek nem szolgáltatnak ki kenyeret, ellenben minden szombaton a kereskedőknél az e napokra eső kenyérgyűjtő kukoricalisztet fognak kiszolgáltatni. A fejadag kukoricaliszt 15 deka. Akik napi 30 deka kenyérré jogosultak, 22 dekát, a nehéz testi munkások a 40 dekás kenyérgyűjtőre 30 deka kukoricalisztet adnak. A kukoricalisztet még e héten megkapják a kereskedők s a

közönség szombaton ki is veheti.

A bizottság ezzel az intézkedéssel tudja biztosítani a kenyérellátás folytonosságát a hét többi napjaira s amennyiben a lisztkészletek megengedik, később olyan rendelkezés lesz, hogy kenyér helyett a kenyérlisztet is kiadják a közönségnek, hogy kenyeret otthon készíthessen el.

Tárgyalta ezután a közellátási bizottság a gyufaszükséglet kielégítését. A rendelkezésre álló 70 ezer doboz gyufát a bizottság külön, úgynevezett „családi jegyre” kívánja kiosztani. Minden család 4 családlapig egy, nagyobb családok 2 doboz gyufát kapnak. A gyufa hatósági ára darabonként 12 pengő. A gyufajegyek a napokban kerülnek kiosztásra. Tudomásul vették még, hogy bizonyos mennyiségű szabadforgalmi gyufát is fognak árusítani egyes üzletek, melynek ára nem haladhatja meg a 104 pengőt.

## Családtagjai meggyilkoltak egy műszerészt a Jókai utcán

Megdöbbentő kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságot nyomozott ki a debreceni rendőrség I. büntetői detektívcsoportha. A Jókai utca 18. számú házban felesége felbujtására mostohafia és annak barátja meggyilkolta és utána a pincében elásták Novák Sándor 54 éves írógép-műszerészt.

A vadállati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságra a tettesek már egy hete készültek és saját beismerésük szerint már öt esetben akarták azt az előző napokon megkísérlni, azonban valami mindig közbejött. Vasárnap este aztán, amikor Novák Sándor leült a vacsorához, a két tettes: Mikó Károly, Novák mostohafia és annak barátja: Bari Jenő tiszalóki lakos elhatározták, hogy most végeznek vele. Bari mindjárt a vacsora kezdetén hátulról fejbe akarta vágni Novákot a nála levő vaddisznóval, Mikó azonban megfogta és odasugta:

— Hagyd a levezt még megenni neki!

Mikor Novák a levezt elfogyasztotta, Bari, akit az előző napok téloázásai miatt Novák és lánya folyton heceltek, hogy nem mer végezni az idős emberrel, odaállt Novák háta mögé, kabátja alól előhúzta a félméter hosszú vékony pengéjű és teljes erővel fejbe sújtotta Novákot, akit nyomban elborított a vér és hangulatlan lefordult a székéről. Bari erre eldobta az acéldarabot, amit a mostohafia, Mikó Károly felkapott és 5—6 hatalmas ütéssel több helyen beszakította Novák koponyáját, úgy, hogy már akkor bizonyosan beállt a halál. Mikó azonban biztonság kedvéért még a ruhazárító kötelet is Novák nyakára kötötte és fojtogatni kezdte.

A gyilkosságot, mely a konyhában folyt le, a szomszédos szobából a nyitvahagyott aj-

tón át nézte végig Novák és első házasságából való lánya: Mikó Anna. A meggyilkoltnak azután elszedték aranygyűrűjét, pénztárcáját, lestedték ruháit, cipőjét és alsóruhára vetkőztetve lecipelték a pincébe, ahol üllőhelyzetben, egyméter mély gödörbe eltemették.

A gyilkosságot a rendőrség érdekes körülmények között fedezte fel. Novákot, aki néhány esztendője nagybömbönyiségű pénzt hamisított, azóta állandóan szemmel tartották s úgy tudták, hogy most betörésre készül. Feltűnt a detektíveknek, hogy néhány napig nem látták, nyomozni keztek az ügyben és az első nyomok, néhány véreseppel a pince falán hamarosan megtalálták.

A tetteseket: Bari Jenőt és Mikó Károlyt, valamint a két felbujtót, Novák és lányát előállították a rendőrségre. Novákra a kérdésre, hogy miért gyilkolta meg férjét, cinikusan jelentette ki:

— Meg akartam szabadulni tőle...

A rendőrség folytatja az ügyben a vizsgálatot.

**Pappel László kereskedőseged betegsége miatt elkeseredésében néhány napja Török Bálint utcai lakásán felakasztotta magát. Tettét ideében észrevették családtagjai és levágták a kötélről. A tegnapi napon az elkeseredett férfi szelítéspengével felvágta jobbkarján ereit. Nagy vérvesztéssel szállították a kórházra.**

**Milótkai erő ékszerkelet lop-tak el a romok alól.** Wald Imréné mészárosi lakos feljelentést tett a rendőrségre, mert a múlt esztendő júliusában egyik Késes-utcai ház romjai alatt kazettában elrejtett, másfél kiló súlyú arany ékszerkelet ismeretlen te tes ellopta. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

**Felholták a rablótámadók Kovács Gyula Fancsika 91. sz. alatti gazdálkodót, feleségét és fiát.** Mikor eszméletüket elvesztették, kirabolták lakásukat.

**Mindent**  
Férfiaknak  
Kalap  
Nyakkendő  
Fehérnemű  
Pullover

**1**  
helyen  
Hölgyeknek  
divet pullover  
sál  
fehérnemű  
harisnyó

**BLEICH BÉLA-tól Piac-utca 49.**

**Nagyértékű bélyeggyűjteményt lopott egy fiatalkorú lány Plomb Imre Csapó-utcai lakostól.** A milliókat érő bélyegalbumot egyik barátjánál a szibvásárban árultatta. Ott felkelt, hogy 10.000 pengőért akarja adni az értékes gyűjteményt, a lányt előállították a rendőrségre és kiderült a lopás. A bélyegvet visszaadták tulajdonosának, a tolvaj és orgazda a ellen megindult az eljárás.

**Az Újjáépítési Bizottság** péntek délelőtt 11 órakor ülést tart a városháza 16-os szobájában.

**A Debreceni Magyar-Angol Társaság hírei.** Az angol nyelvtanfolyamokra jelentkezni lehet dr. Tóth Béla tanárnál a Ref. Köllégiumban. Ma, pénteken angol társalgási kör (Conversation circle) erős faladók részére az Arany Bika kávéházban d. u. 5—7-ig.

**Eldobálta a lopott pénzt,** hogy üldözött fenntartsa, egy tolvaj cigány. Balogh Károly püspökudányi cigány, Petri-telepi lakos a nagyállomáson ellopta Kovács Imréné ebesei gazdálkodó feleségének pénztárcáját. Tettét észrevették, üldözöbe vették, üldözni kezdék, mire Balogh a lopott pénztárcába belenyúlva pénzt dobált az üldözők közé, hogy fenntartsa őket. Elfogták és előállították a rendőrségre.

**Kizuhant a vonatból és a kerekék combjában leszelték mindkét lábát a Hortobágy közelében Dongó Károly debreceni lakosnak. A helyszínen néhány perc múlva meghalt.**

**A mákepercsiek küldöttsége** kereste fej Öry István fűspánta a beszállítások enyhítése érdekében. A fűspánta a mákepercsiek kérését támogatólag terjesztte fel a közellátási miniszterhez.

**Riesz igazságügyi miniszter** lemondott a szocialdemokratai istán szerzett debreceni mandátumáról, így a soron következő pótképviselő Kállai Sándor nyert behívást a nemzetgyűlésbe.

**Imréné a Kápolnás-utcai templomban.** Péntek este 3.30 ó. Szombat reggel 7 ó. Szombat d. e. 10 ó. Szombat d. u. 3.10 ó. Szombat kimenetele 1.45 ó. Hétköznap reggel 7 ó. Hétköznap este 4 ó. Szombat d. e. 10 órakor az imakeretben a hitvánokat dr. Weisz Miksa orosházi főrabbi tartja.

**Felszólított a Debrecenben és központi járásban lakóhelyű bíró nyugállományú főtiszt és tiszteljesseket,** hogy nyilván tartásba vétel végett a 633. bev. központnál jelentkezzenek saját érdeklődésükben. Debrecen, csendőrlaktanya. Igazoló okmányokat hozzák magukkal. 633. bev. központ parancsnokság.

**Márvány- és gránit szelítések** raktáron. Vállalok minden színesanyag munkát, régi temetőkhöz átszállítást és alakítást. Friedlander József, üzem és raktár Erzsébet u. 43. Iroda Piac u. 53.

**Símal gyorsíróiskolában** beiratkozás megkezdődött a gyorsírás, gépirás és kereskedelmi alapismeretek tanfolyamára. Aláírásvizsga. Piac u. 73. Vasútkedvezmény.

**Naményiné gyorsíróiskolájában** december 1-én tanfolyamkezdés. Államvizsga, államnévelés bizonyítvány. Piac 53. Linoleumházban.

**Chicagóban és környékén** egymillió ember betegedett meg náthaházban. A betegek között igen sok a gyermek.

## A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT HIREI

**Az iparos és kereskedő tagozat** vezetősége felhívja a pártba tömörült iparosokat és kereskedőket, hogy vasárnap délelőtt 10 órakor a pártszervezet nagytérmeiben taggyűlés lesz. A gyűlésen fontos ügyek kerülnek tárgyalásra s minden tag okvetlenül és pontosan jelenjen meg.

**Felhívom a Független Ifjúság** debreceni szervezetének vezetőit, hogy a szombaton délután 3 órakor kezdődő vezetőségi ülésen a tárgysorozat fontosságára való tekintettel teljes számmal jelenjenek meg. Elnök.

## A Magyar Dohányjövődék cigarettával kedveskedik a Debreceni Vásár látogatóinak

Debrecen 5. Nagy nap az újjáéledő demokratikus Magyarország és Debrecen város történetében és ünnepe a magyar dolgozóknak. Ezen a napon nyitja meg a kapuit a Debreceni Őszi Vásár.

A Magyar Dohányjövődék munkássága és vezetősége — élén Babanecz Balázs, miniszteri osztályfőnökkel és Petrovits Simon miniszteri tanácsossal — beakarja bizonyítani, hogy az összes magyarországi üzemek között a Dohányjövődék él és dolgozik és remélhetőleg a közeli jövőben mindenkit el fog tudni látni kiegészítő színiával. Addig is, hogy a vásár látogatóinak rendelkezésére álljon, pavilonjában a beépítési ellenében 10 db. „Debrecen 1. évi szabad” felirású kiálló szivarkát árusít darabonként 100 pengő áron.

**Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerrel eladja, mutassa meg Szélecsényinek**  
SAS-UTCA 2.

**Nálunk még nem volt? Jöjjen! ARANYAT, ezüstöt, briliáns MAGAS árban átvesszünk FELDHÉI és HAJDU szakkészlet**  
Piac-utca 30. szám.  
Ékszerkészítés, javítás.

**Ha jó női szírá és fél CIPŐT akar nézze meg PÁSTINÁL RÓZSA-UTCA 2.**

**Megnyílt KLEIN LÁSZLÓ látszerész szakküzlete PIA-UTCA 27.**  
Simonffy-utca sarok.

**MAGAS árai fizetek aranyért, ezüstért és briliánsért Takács Sándorné ékszerkereskedő Piac-utca 22.**

**PIGICZKY órák PIA-UTCA 69.**  
Megveházzal szemben  
**ARANYAT VESZ**

**Aprított tűzifa NAGY IMRE**  
Ismer kapható  
Bani, u. 2. (Hungaria malom) Felvilágosítás Rákóczi u. 7. Természettudományi osztály  
Télelőben

**HÓRA ENDRE órák, ékszerész szakküzlete novemberig Kossuth-utca 2. szám.**  
Új cím november 1-től Piac-utca 20.  
Városháza (Tóth Gyula-féle vaskereskedés) Arany, ezüst, drágakő vétel.

**VAGÓ ZOLTÁN CIPŐ üzlete**  
VAGÓ SÁNDOR  
**RUHA üzletében**  
Piac- és Széchenyi-u. sarok

